

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA OPŠTINE ŠTRPCE ZA GODINU 2020

Priština, Jun 2021

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

1. Revizorsko misljenje
2. Nalazi i Preporuke
3. Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta
4. Napredak u sprovođenju preporuka

Dodatak I: Pismo potvrde/Tabele za komentare BO-a u vezi sa revizorskom izveštajem

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Za: g. Bratislav Nikolić, Predsednik

Adresa: Opštine *Štrpce*,

1 Mišljenje Revizije

Završili smo reviziju finansijskih izveštaja opštine Štrpce za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine, u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije Republike Kosova i Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Revizija je izvršena prvenstveno kako bi nam omogućila da izrazimo mišljenje o finansijskim izveštajima i zaključak o usaglašenosti sa nadležnim organima¹.

Ne-modifikovano mišljenje u finansijskim izveštajima

Revidirali smo godišnji finansijski izveštaj opštine Štrpce, koji sadrži izveštaj o primanjima i uplatama u gotovini, izveštaj o izvršenju budžeta i beleške objašnjenja o finansijskom izveštaju, uključujući rezime značajnih računovodstvenih politika, za godinu koja se završila 31. decembra 2020.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaj opštine Štrpce, koji sadrži, predstavljaju istinitu i realnu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor, prema računovodstvu zasnovanom na gotovini.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela *'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'*. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od subjekta revizije. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za mišljenje.

¹ Usklađenost sa vlastima – usklađenost sa svim relevantnim zakonima, pravilima, propisima, standardima i dobrim praksama u javnom sektoru

Zaključak revizije o usklađenosti

Revidirali smo takođe i usklađenost menadžmenta Opštine Štrpce sa definisanim kriterijumima revizije koji proizilaze iz primenljivog zakonodavstva za subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih izvora.

Prema našem zaključku, transakcije izvršene u procesu izvršenja budžeta Opštine Štrpce bile su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa utvrđenim kriterijumima revizije koji proizilaze iz primenljivog zakonodavstva za subjekat revizije u kontekstu upotrebe finansijskih izvora.

Osnova za zaključak

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela *'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'*. U skladu sa ONISA-P-10, MSVIR 130, Etički kodeks NKR-a kao i drugim relevantnim zahtevima za reviziju GFI budžetskih organizacija, NKR je nezavisna od Opštine. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i prikladni za osiguranje osnovu za zaključak.

Isticanje pitanja

Za vašu pažnju, želeli bismo da naglasimo činjenicu da je opština izvršila plaćanja iz kategorije roba i usluga u iznosu od 19,765 €. To je zbog činjenice da se u vreme usvajanja Zakona o raspodeli budžeta 2020. godine ovi rashodi bili planirani i izvršeni na neadekvatnim ekonomskim kategorijama i rezultirali su pogrešnom klasifikacijom troškova, precenjivanjem troškova u kategoriji roba i usluga i potcenjivanjem troškova kapitalnih investicija za isti iznos.

S obzirom na to da je predmetno pitanje prilično rašireno u mnogim budžetskim organizacijama i ponavlja se godinama, biće detaljnije obrađeno u Izveštaju o reviziji finansijskih izveštaja o budžetu Kosova, koji će pružiti relevantne preporuke za dugoročna rešenja.

Odgovornosti Menadžmenta Opštine o godišnjim finansijskim izveštajima

Predsednik Opštine odgovoran je za pripremu i realnu prezentaciju finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva u Javnom Sektoru - Finansijsko

Izveštavanje zasnovano na Računovodstvu Gotovine. Takođe, Predsednik Opštine Štrpce odgovoran je za uspostavljanje unutrašnjih kontrola, za koje utvrdi da su neophodne kako bi se omogućilo sastavljanje finansijskih izveštaja, bez pogrešnog prikazivanja materijalnih izveštaja izazvanih bilo prevarom ili greškom. To uključuje ispunjavanje zahteva koji proizilaze iz Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti (sa dopunama i izmenama) i Uredba br. 01/2017 o Godišnjem Finansijskom Izveštavaju Budžetskih Organizacija.

Predsednik Opštine je odgovoran za obezbeđivanje nadzora nad postupkom finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Menadžmenta Opštine Štrpce o Usaglašenosti

Menadžment Opštine Štrpce je takođe odgovoran za korišćenje finansijskih resursa *opštine Štrpce* u skladu sa Zakonom o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornosti i svim ostalim važećim pravilima i propisima.²

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naši ciljevi su da pružimo razumno uverenje da finansijski izveštaji u celini ne sadrže materijalno značajne greške, bilo zbog prevare ili pogrešnog prikazivanja, i da izdajemo/izradimo revizorski izveštaj koji uključuje naše mišljenje. Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti, međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi, razumno očekuje da utiču u ekonomskim odlukama korisnika koje se donose na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Naš cilj je takođe da izrazimo revizorsko mišljenje o usklađenosti relevantnih vlasti Opštine Štrpce sa svim primenljivim politikama Opštine Štrpce, pravilima i propisima u vezi sa korišćenjem finansijskih resursa revidirane Organizacije.

Kao deo revizije u skladu sa Zakonom o NKR i ISSAI, vršimo profesionalno rasuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom cele revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenimo rizike od materijalno značajnih pogrešnih prikazivanja finansijskih izveštaja, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske

² Kolektivno referisanih kao usklađenost sa vlastima

postupke koji odgovaraju na te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da obezbedimo osnovu za naše mišljenje. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola;

- Identifikujemo i procenimo rizike neusklađenosti sa vlastima, bilo zbog prevare ili greške, izradimo i izvršimo revizorske postupke koji su odgovorni za te rizike, i pribavimo revizijske dokaze koji su dovoljni i prikladni da pruže osnovu za naš zaključak o usklađenosti sa vlastima. Rizik od ne otkrivanja materijalno značajnih pogrešnih navoda koji nastaju kao rezultat prevare veći je od onog koji je rezultat greške, jer prevara može uključivati manipulaciju, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje unutrašnjih kontrola;
- Osiguramo da razumemo unutrašnju kontrolu relevantnu za reviziju, radi izrade revizorskih postupaka koji su prikladni, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o efektivnosti interne kontrole Opštine Štrpce;
- Procenimo prikladnost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih otkrivanja izvršene od strane menadžmenta;
- Procenimo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, da bi se osigurali da finansijski izveštaji prikazuju transakcije i osnovne događaje realno i tačno; dhe

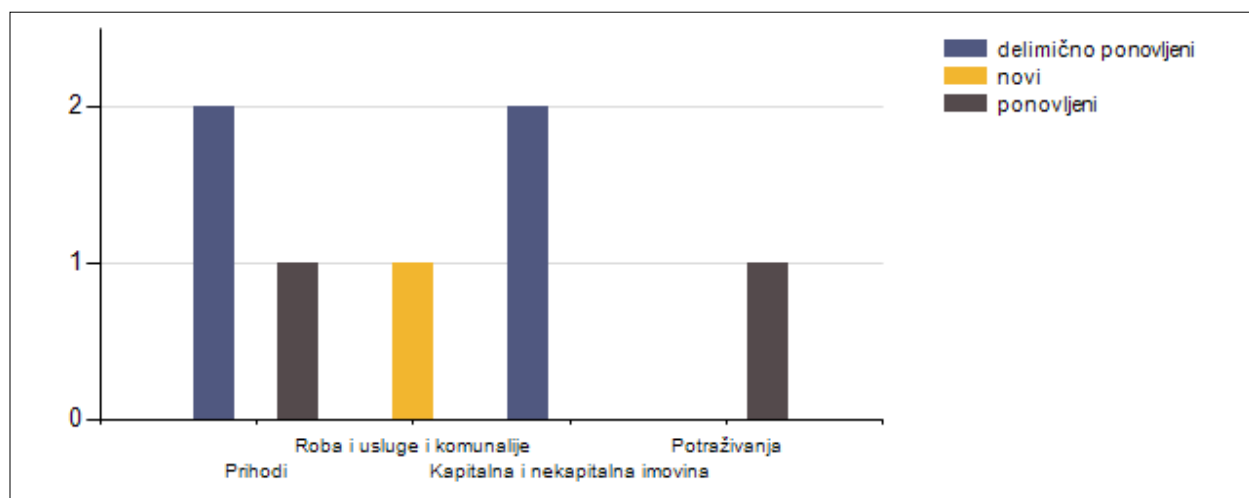
Između ostalog, komuniciramo sa menadžmentom i odgovornima za upravljanje, i u vezi sa obimom i vremenom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje identifikujemo tokom revizije.

Od pitanja koja su preneti menadžmentu, identifikujemo ona pitanja koja su bila najrelevantnija u reviziji finansijskih izveštaja tekućeg perioda i koja se smatraju ključnim revizorskim pitanjima. Izveštaj revizije objavljuje se na veb stranici NKR-a, sa izuzetkom informacija koje su klasifikovane kao osetljive ili zbog drugih zakonskih i administrativnih zabrana, u skladu sa važećim zakonodavstvom.

2 Nalazi i Preporuke

Tokom revizije, primetili smo područja za potencijalna poboljšanja, uključujući unutrašnju kontrolu, koja su predstavljena u nastavku za vaš pregled u obliku nalaza (kao što je prikazano na Grafikonu 1, dole) i preporuka. Ovi nalazi i preporuke imaju za cilj da izvrše neophodne korekcije finansijskih informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima, uključujući obelodanjivanja u obliku objašnjenja, i da poboljšaju interne kontrole u vezi sa finansijskom izveštavanjem i usklađenosti sa vlastima u vezi sa upravljanjem fondova javnog sektora. Mi ćemo pratiti (razmotriti) ove preporuke tokom revizije sledeće godine.

Grafikon 1. Vrsta nalaza po ekonomskim kategorijama

Takođe smo pregledali status preporuka iz prethodne godine i procenili nivo njihove primene. [Za detalje vidi poglavlje 4].

2.1 Nalazi o pitanjima finansijskog upravljanja i usklađenosti

2.1.1 Prihodi

Prihodi koji su realizovani od strane Opštine u 2020 godini bili su u iznosu od 232,752€. Oni se odnose na porez na imovini, prihoda od građevinskih dozvola, administrativnih taksi, itd. Opština je primila i indirektne prihode koji se prikupljaju od centralnog nivoa u iznosu od 52,875€ (kazne u saobraćaju 40,796€, kazne od Agencije šuma 10,404€, i od Suda 1,675€).

Pitanje C1 – Ne verifikacija aktuelnog stanja imovina

Nalaz Prema članu 15 tačka 2 Zakona br.06/L-005 o porezu na nepokretnu imovinu, zahteva da se svake godine izvrše inspekcijske aktivnosti za najmanje 20% svih zgrada unutar teritorije opštine’.

Od 4,696 vlasnika imovine koje su registrovane u bazi podataka o porezu na imovinu, opština je uspela da verifikuje 322 od njih ili 7%. Iako nije postignut potreban nivo verifikacije od 20%, to ukazuje na bolji učinak u odnosu na prethodnu godinu (verifikacija 2019. bila je 1%). Opština je takođe registrovala 166 novih poseda.

Nepotpuna verifikacija se desila jer su opštinski službenici imali problema sa kretanjem zbog pandemije covid-19.

Uticaj Nepotpuna verifikacija imovine u svrhu poreza na imovinu, može da rezultira sa, nepotpunim informacijama o aktuelnoj oporezivoj imovini i da utiče na netačnu procenu prihoda za porez na imovinu.

Preporuka C1 Predsednik treba da obezbedi postizanje verifikacije od 20% imovina kako bi se uspelo da se na bazi podataka o postojećoj opštinskoj imovini integrišu sve moguće promene. Prikupljanje prihoda iz ovog izvora direktno će uticati na realizaciju projekata koji imaju efekat povećanja kvaliteta usluga za građane opštine.

Pitanje B1 – Nedostatak izdavanja računa /rešenja o porezu na poslovanje

Nalaz	Prema članu 3 opštinskog Pravilnika o porezu, zahteva se da nakon upisa poslovne delatnosti, rešenjem se određuje godišnji iznos poreza i to rešenje se dostavlja poslovnim subjektima najkasnije mesec dana pre početka kalendarske godine. Opština Štrpce nije uspela da izdaje račune poslovnim subjektima o porezu na poslovanje za 2020 godinu. Nama nije prikazan iznos koji nije fakturisan. Ovo stanje se pojavilo usled nemara odgovornih službenika.
Uticaj	Nepridržavanje propisa o neraspoređivanju računa (rešenja) za porez na poslovanje direktno utiče na smanjenje prihoda, što rezultira manjim sredstvima opštine za postizanje planiranih ciljeva.
Preporuka B1	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici izvršavaju svoje dužnosti i odgovornosti u vezi sa uručivanjem faktura za taksa na poslovanje i za dostavljanje rešenja kod poslovnih subjekata.

Pitanje C2 – Manjkavosti kod upravljanja porezom na imovinu

Nalaz Član 12. AU br. 03/2011 o prikupljanju informacija i registraciji podataka o imovini i poreskom obvezniku predviđa da: „Opštinski službenik je odgovoran za porez na imovinu mora da pregleda sve podatke, kao i da ih verifikuje i potvrdi.“

Opština nije izvršila ispravke kod dva slučaja koji su identifikovani na izveštaju iz prethodne godine.

Prema finansijskoj kartici, poreski obveznik na ime poreza na imovinu za 2018 godinu uplatio iznos od 4,323€. U stvari ovde se desila greška u registraciji jer opština nije primila ta sredstva, jer realno i poreski obveznik nije imao taj dug. Stvarni dug ovog poreskog obveznika za 2020 godinu, iznosi 8.16€, dok je prema finansijskoj kartici poreski obveznik bio u pretplati za iznos od 4,293€. Službenici su podneli zahtev za ispravku greške, međutim još uvek nisu izvršene odgovarajuće izmene. Nama nije pružen dokaz da je obavljen takav zahtev.

Uticaj Kašnjenja u ažuriranju finansijske kartice i računa uzrokuje nejasnoće kao i nedostataka nadovezivanja sa prikazanim podacima.

Preporuka C2 Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici opštine u saradnji sa Ministarstvom Finansija izvrše ispravku grešaka u bazi podataka o porezu na imovinu u skladu sa zakonom i pravilima.

2.1.2 Robe i usluge i komunalije

Završni budžet za robe i usluge u 2020 godini je bio 558,921€, od toga je potrošeno 396,570€ ili 71% budžeta. Ovi troškovi se uglavnom odnose na telekomunikaciju, kupovina nameštaja i opreme, goriva, usluge registracije i zaštite, održavanje i drugi troškovi. Testirali smo 15 uzoraka za značajne testove u iznosu od 113,877 € i pet uzoraka za testove usaglašenosti u iznosu od 103,2015 €.

Pitanje A1 – Angažovanje sa sporazumom o posebnim uslugama bez sprovođenja zakonskih postupaka

Nalaz Zakon o javnim službenicima br. 06 / L-114 u članu 84. navodi da se ugovori o posebnim uslugama zaključuju u skladu sa relevantnim zakonodavstvom o javnim nabavkama.

Opština je tokom 2020. godine angažovala pet službenika sa UPU bez ikakvog postupka. Analizirali smo tri (3) slučaja angažovanja nakon stupanja na snagu Zakona o javnim službenicima i utvrdili da su ugovori potpisani bez ikakvog postupka nabavke.

Opština je potpisala ugovore za posebne usluge sa:

- Jedan zakonski zastupnik u trajanju od 3 meseca (4. septembra do 4. decembra 2020);
- Jedan radnik na čišćenje i održavanje javnih parkova u trajanju od 3 meseca (4. septembra do 4. decembra 2020); i
- Jedan čuvar šuma u trajanju od 4 meseca (3. avgusta do 30. novembra 2020).

Prema menadžmentu, to se dogodilo jer su opštini potrebni ovi radnici i nema dovoljno odobrenih radnika za ove pozicije.

Uticaj Zaobilaženje procedure nabavki u vezi sa pokrivanjem pozicija ugovorima za posebne usluge, pored nepoštovanja zakonskih procedura povećava se i rizik angažovanja neadekvatnih lica na određenim radnim mestima, što se može odraziti na njihov učinak na poslu.

Preporuka A1 Predsednik treba da obezbedi da se ispoštuju svi postupci i koraci nabavke u angažovanju pojedinačnih ugovarača za posebne usluge vodeći računa da angažovano osoblje bude odgovarajuće kako bi moglo da ispuni tražene zadatke.

2.1.3 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Prikazana vrednost u GFI kapitalne imovine je 15,265,821€, ne-kapitalnih imovina je 71,002€, i zaliha je 11,490€. Testirali smo 70 uzoraka za supstancijalne testove u iznosu od 6,383,319€, kao i 10 uzoraka za testove usklađenosti.

Pitanje C3 – Neadekvatno upravljanje imovinom

Nalaz Prema članu 2.1 Uredbe br 02/2013, sve budžetske organizacije su dužne da preduzmu potrebne mere za dokumentovanje, čuvanje, evidentiranje, otuđenje i izveštavanje nefinansijske imovine u cilju efektivnijeg, efikasnijeg i ekonomičnijeg upravljanja, u cilju zaštite nefinansijske imovine od oštećenja i zloupotrebe. Identifikovali smo da:

- Tokom testiranja jedne uplate za Specijalna medicinska sredstva u iznosu od 151,793€ primetili smo da kupljena oprema nije u funkciji već se drži u skladištu. Tokom fizičkog pregleda i analize registra imovine primetili smo da se kupljena medicinska oprema u iznosu od 1,646,571€, čuva u skladištu bez upotrebe, a s druge strane, nastavlja da se amortizuje. Njihova amortizacija do kraja 2020. dostigla je vrednost od 786,182€. Štaviše, bilo je oprema nabavne vrednosti od 52,290€ koja je u potpunosti amortizovana i njihova preostala vrednost u računovodstvenim registrima je nula;
- Dalje, opština je izgradila jednu Bolnicu čija je vrednost 1,647,257€, čiji je tehnički prijem izvršen 31. oktobra 2012. godine i koja još uvek nije puštena u upotrebu, iako je od datuma tehničkog prijema počela da se amortizuje. Akumulirana amortizacija ove zgrade do kraja 2020. godine dostigla je 336,295€ (20% od vrednosti zgrade); i
- U registru opštinske imovine evidentirane su četiri stambene zgrade izgrađene i namenjene stanovnicima sa teškim socijalnim uslovima, u iznosu od 2,709,075€. Iako su zgrade završene pre više od 5 godina, još uvek se ne koriste, nisu tehnički prihvaćene, drže se kao tekuće investicije i ne amortizuju se. Ove zgrade niko ne koristi, ne obezbeđuju se i ne održavaju. Tokom posete primetili smo da su sve ove zgrade počele da se oštećuju i da se krade ugrađena oprema u ovim zgradama.

Prema menadžmentu zgrade nisu prihvaćene zbog rušenja i postupka istrage.

Uticaj Dugo držanje opreme u skladištu i njeno nefunkcionisanje utiče na njenu amortizaciju pre korišćenja. Takođe utiče na fizičko oštećenje zbog neadekvatnih uslova skladištenja i predstavlja rizik od zloupotrebe i nezakonitog prisvajanja. Dalje, nedostatak tehničkog prijema i takvo upravljanje zgradama povećava rizik od njihovog oštećenja i povećava troškove njihovog vraćanja u korišćenje.

Preporuka C3 Predsednik treba da obezbedi da se zahtevi za kupovinu opreme i planiranje potreba za nabavkom dobro analiziraju i u skladu sa stvaranjem preduslova za njihovo funkcionisanje, uzimajući uvek u obzir vrednost za novac. Dalje, treba preduzeti hitne mere kako bi se stvorili preduslovi da se oprema koja se nalazi u skladištima i zgradama socijalnog stanovanja što pre daje na korišćenje.

Pitanje C4 – Ne popisivanje i procena nefinansijske imovine

Nalaz Prema članovima 18., 19. i 21. Uredbe o upravljanju imovinom br. 02/2013, zahteva se od opštinskog GAS da uspostavi Komisiju za popis i procenu nefinansijske imovine.

GAS je osnovao komisiju za popis imovine i komisiju za procenu imovine, ali komisije nisu funkcionisale i nisu izvršile ni popis niti procenu imovine. Menagment nije dala nikakvo objašnjenje zašto ove komisije nisu radile svoj posao.

Uticaj Ne popisivanje i procena opštinske imovine na kraju godine povećava rizik od ne otkrivanja štete, otuđenja ili mogućeg gubitka opštinske imovine. Ovo će uticati da na kraju godine kancelarija za finansije nema tačne informacije o prezentaciji imovine na GFI i da se imovina precenjuje ili potcenjuje.

Preporuka C4 Predsednik treba da analizira razloge zbog kojih radnje definisane odlukom nisu izvršene i zahteva odgovornost od odgovornih službenika imenovanih u komisijama za popis i procenu imovine. Izveštaj o inventarizaciju treba pripremiti pre izrade GFI radi poređenja i prezentacije realnog stanja opštinske imovine.

2.1.4 Potraživanja

Opština u GFI 2020 godine obelodanila je potraživanja u iznosu od 2,591,937€. Ova vrednost se sastoji od Poreza na imovinu 2,372,557€ i godišnje takse na poslovanje od 219,380€. Potraživanja su se, za razliku od prethodne godine, povećala za 259,854€.

Pitanje B2 – Ne odgovarajuće upravljanje računima potraživanja

Nalaz Prema zakonu br. 06/L-005 o porezu na nepokretnu imovinu, u članu 30 stav 1 određeno je da ukoliko nakon sto osamdeset (180) kalendarskih dana od poslednjeg dana za uplatu, u skladu sa stavom 1. člana 27 ovog Zakona, uplata još uvek nije izvršena, opština donosi odluku o izvršenju neizmirenih poreskih obaveza koje su prekoračile iznos od 300 evra. Odluka se donosi u roku od deset (10) radnih dana.

Prema izveštaju Ministarstva finansija, dugovanja prema opštini u vezi sa porezom na imovinu u odnosu na prethodnu godinu povećane su za 255,904€[1]. Na osnovu naše analize, primetili smo da je dug poreskih obveznika premašio vrednost preko 300€ i rok od 180 dana iznosi 1,432,230€. Uprkos tome, opština nije preduzela mere za naplatu dugova od svojih dužnika. Vredi napomenuti da su najveći dužnici od Poreza na Imovinu (1,594,254 ili 65%) su dugovi društvenih preduzeća koja su u likvidaciji. Iznos prikupljen od ovih preduzeća u 2020. godini je bio 63,267€, što je samo 4% naplate u odnosu na dug.

Prema uredbi o opštinskim porezima, tarifama i kaznama, član 3, porez za obavljanje poreske delatnosti, stav 3 obavezuje poslovne subjekte da izvrše uplatu svih finansijskih obaveza iz prethodnih godina.

Opština nije uspeła da prikupi dugove za taksu na poslovanje iz prethodnih godina. Dugovanja prema opštini za ove takse iznosi 219,380€ i veća su za 3,950€ u odnosu na prethodnu godinu (215,430€). Ovo se dogodilo jer odgovorni službenici nisu preduzeli korake koji su utvrđeni akcionim planom za sprovođenje preporuka.

Uticaj Ne primenjivanje mehanizama koji su predviđeni uredbom utiče na stalno povećanje ovih računa, koje rezultira manje sredstava za ostvarenje ciljeva, i podstiče druge dužnike da ne plaćaju svoje obaveze.

Preporuka B2 Predsednik treba da obezbedi primenu zakona i uredbi za prikupljanje dugova od poreza na poslovanje, i da ojača unutrašnje kontrole kako bi se izbeglo njihovo stalno povećanje.

3 Sažeta informacija o planiranju i izvršenju budžeta

Uzeli smo u obzir izvore budžetskih sredstava, potrošnju sredstava i prihode prikupljene od ekonomskih kategorija. Ovo je istaknuto u sledećim tabelama:

Tabela 1. Troškovi budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ³	2020 Rezultat	2019 Rezultat	2018 Rezultat
Izvori fondova	4,221,098	4,910,720	4,254,903	3,604,955	3,659,526
Finansiranje putem zaduživanja	3,731,893	3,981,189	3,784,073	3,359,236	3,410,607
Grant Vlade – Budžet	0	11,025	11,025	11,537	4,397
Prenete iz prethodne godine ⁴ –	0	398,159	312,228	106,215	123,079
Sopstveni prihodi ⁵	489,205	489,205	123,954	127,967	92,573
Spoljne donacije	0	31,142	23,624	0	28,871

Konačni budžet je veći od početnog za 689,622€. Ovo povećanje rezultat je prenosa prihoda iz prethodne godine za 398,159€, povećanja vladinog granta za 133,410€, povećanja planiranja naplate prihoda za 115,886€, primanja donacije od 31,142€ i zajma od 11,025€.

Opština je u 2020. godini potrošila 87% konačnog budžeta ili 4,254,903€, sa smanjenjem od 2% u odnosu na 2019. Međutim, izvršenje budžeta bilo je na zadovoljavajućem nivou. Objašnjenja za trenutnu poziciju detaljno su navedena u nastavku.

³ Završni Budžet – odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

⁴ Sopstveni prihodi opštine koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

⁵ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

Tabela 2 – Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2020 Rezultat	2019 Rezultat	2018 Rezultat
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama	4,221,098	4,910,720	4,254,903	3,604,955	3,659,526
Plate i Dnevnice	2,183,946	2,182,001	2,181,916	2,142,704	2,105,779
Roba i Usluge	456,881	558,921	396,570	394,997	408,401
Komunalije	88,625	88,625	64,385	71,859	81,278
Subvencije i Transferi	45,000	282,631	236,332	31,300	0
Kapitalne Investicije	946,324	1,791,567	1,375,700	964,096	1,064,068
Rezerve	500,322	6,975	0	0	0

Objašnjenja za promene u budžetskim kategorijama data su u nastavku:

- Konačni budžet za plate i dnevnice u odnosu na početni bio je niži za 1,945 €, ovaj budžet je realizovan 100%. Uprkos izvršenju budžeta, opština je imala loše planiranje budžeta u odnosu na dozvoljeno osoblje. Zakonom o budžetu, opštini Štrpce dozvoljeno je 519 zaposlenih, dok je na kraju 2020. godine bilo 391 službenika, dok s druge strane imamo potpunu potrošnju budžeta za P&D.

Zakonom o budžetu opštine, između ostalog, dozvoljeno je 120 zaposlenih za sekundarno zdravstvo (Bolnice koja nije funkcionalizovana) za koje je dodeljen simboličan budžet od 209,575 evra koji ne odgovara stvarnoj vrednosti njihovih plata. U ovom sektoru tokom 2020. godine bilo je zaposleno 23 radnika, ukupni izdaci za njihove plate iznosili su 143,902 ili oko 70% ukupnog budžeta za sekundarno zdravstvo. Vredi napomenuti da je 23 službenika angažovano kao pripremno osoblje za otvaranje bolnice, ali u stvari neki od njih rade u opštini, a drugi u OCFM- primarne zdravstvene zaštite. Iz analize budžeta prema BDMS iz obrazaca PSF-4 uočava se da je opština za ovaj sektor pogrešno planirala, postavljajući zvanja i čino ve policijskih kadeta s ciljem izračunavanja najnižih koeficijenata;

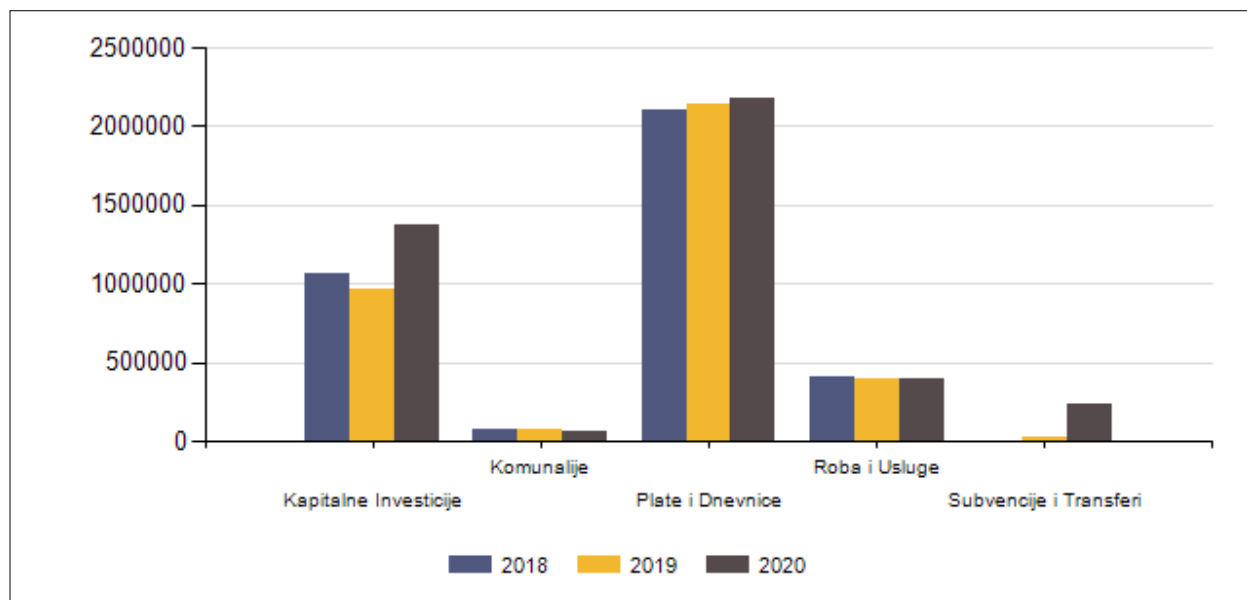
- Konačni budžet za robe i usluge u odnosu na početnom povećan je za 102,040€, ovo povećanje rezultat je izdvajanja fonda za upravljanje pandemijom Covid-19 u iznosu od 58,794€ i prihoda prenetih iz prošle godine , u iznosu od 43,245€. Međutim, potrošnja budžeta bila 71% zbog neizvršenja od strane Trezora

procesiranih plaćanja od strane opštine pre zatvaranja sistema ISFUK na kraju godine. Kao rezultat toga, nivo neizmirenih obaveza je bio značajan (111,398€). Ove obaveze će imati negativan uticaj na opštinski budžet za 2021. godinu u ovoj kategoriji;

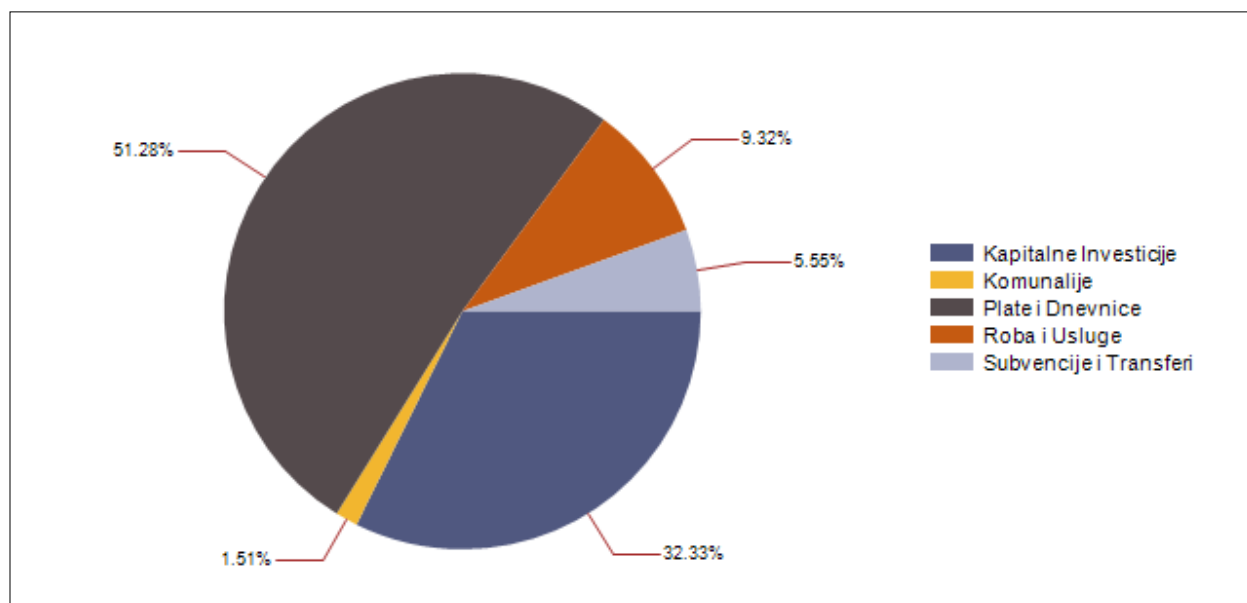
- Konačni budžet za subvencije i transfere u poređenju sa početnim povećan je za 237,631 € za upravljanje pandemijom Covid-19. Iznos od 220,000€ za finansiranje NVO-a putem javnog poziva, vezanog za projekat „Program nevladinih organizacija u oblasti ekonomskog razvoja za prevazilaženje ekonomske krize izazvane epidemijom, virusom Covid-19 i iznos od 17,631€ od prihoda prenetih iz 2019. godine; i
- Konačni budžet za Kapitalne investicije u poređenju sa početnim budžetom povećan je za 845,243€. Uprkos povećanju budžeta za kapitalne izdatke, potrošeno je samo 76% budžeta. Zbog pandemijske situacije, došlo je do kašnjenja u realizaciji kapitalnih projekata, a samim tim i troškovi u odnosu na obavljeni posao.

Tokom 2020. godine opština je potrošila 313,444€ za upravljanje pandemijom Covid-19, od tih je u kategoriji plata potrošeno 34,650€ za isplatu dodataka na plate, 58,794€ u robi i uslugama i 220,000€ za subvencije i transfere.

Grafikon 2. Rashodi po ekonomski kategorijama tokom perioda 2018-2020

Grafikon 3. Rashodi po ekonomski kategorijama za 2020

Prihodi realizovani od strane Opštine u 2020. godini bili su u iznosu od 232,752€. Oni se odnose na porez na imovinu, prihode od građevinskih dozvola, administrativne takse itd. Opština je takođe primila indirektno prihode koji se prikupljaju od centralnog nivoa u iznosu od 52.875 € (saobraćajne kazne 40.796 €, kazne od Agencije za šume 10.404 €, i od Suda 1.675 €).

Tabela 3. Prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2020 Prijemi	2019 Prijemi	2018 Prijemi
Ukupno prihodi	489,205	489,205	232,753	318,182	296,511
Poreski prihodi	337,181	337,181	169,995	182,612	137,670
Ne poreski prihodi	152,024	152,024	62,758	135,570	158,841

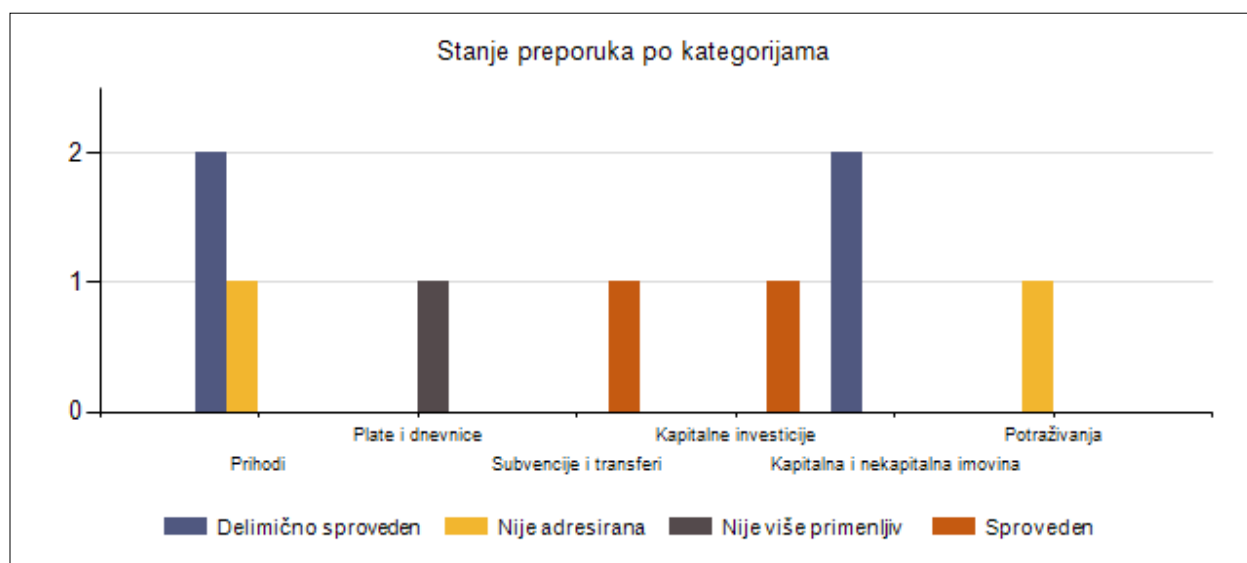
4 Napredak u sprovođenju preporuka

Izveštaj revizije opštine Štrpce za GFI 2019. godine rezultirao je sa devet (9) preporuka. Opština je pripremila Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se obratiti date preporuke.

Opština je pripremila izveštaj o napretku u oktobru 2020. godine, a drugi izveštaj nije dostavila u NKR. Do kraja naše revizije za 2020. godinu sprovedene su dve preporuke, jedna zatvorena, četiri delimično sprovedene i dve još nisu adresirane, kao što je prikazano na grafikonu 2 dole.

Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 3 (ili Tabelu preporuka).

Grafikon 4. Napredak u sprovođenju preporuka iz prethodne godine

**Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.*

Tabela 3 Rezime preporuka iz prethodne godine i 2020. godine

Br.	Oblast Revizije	Preporuke iz 2019 godine	Preduzete akcije	Status
1	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi sa se sva oprema stavi u funkciji te da se održavaju obuke za korišćenje programa i da se počne sa inspekcijom objekata za porez na imovinu u skladu sa zakonom, kako bi se uspelo da se na bazi podataka o postojećoj opštinskoj imovini integrišu sve moguće promene.	Uprkos činjenici da zakonski zahtev nije u potpunosti ispunjen, postoji napredak u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. godini 1% je pregledano, a 2020. imamo 7%.	Delimično sprovedena preporuka
2	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici izvrše ispravku grešaka na bazi podataka o porezu na imovinu u skladu sa zakonom.	Nisu preduzete mere.	Nesprovedena preporuka
3	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici izvršavaju svoje dužnosti i odgovornosti u vezi sa izračunavanjem faktura za porez na poslovanje i za dostavljanje rešenja kod poslovnih subjekata.	Nisu preduzete mere.	Delimično sprovedena preporuka
4	Plate i dnevnice	Predsednik treba da obezbedi da se u svim slučajevima angažovanja preko sporazuma za posebne usluge primenjuje pojednostavljeni postupak za zapošljavanje.	(Zakonodavstvo se promenilo sredinom godine i tretirano je novom zakonodavstvom).	Zatvorena preporuka

5	Subvencije i transferi	Predsednik treba da obezbedi da dobitnici subvencija izveštavaju o načinu korišćenja sredstava u skladu kriterijumima koji su postavljeni u sporazumu, u suprotnom da se primenjuju zahtevi sporazuma za slučajeve ne izveštavanja.		Sprovedena preporuka
6	Zajednička pitanja o robama uslugama i kapitalnim investicijama	Predsednik treba da obezbedi da se finansiranje preko zaduživanja prikazuje na finansijski izveštajima u skladu sa zahtevima Pravilnika o Godišnjem finansijskom izveštavanju od Budžetskih organizacija.		Sprovedena preporuka
7	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da obezbedi da su povećane kontrole u upravljanju i izveštavanju imovine, da se upravljanje i izveštavanje vrši u skladu sa zakonskim zahtevima.	Ove godine imamo evidencije o zalihama, ali da stanje ostale imovine i dalje ostaje isto i da nema napretka.	Delimično sprovedena preporuka
8	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da obezbedi da se izvrši pravilno planiranje potreba za nabavkama pre zahtevanja dopremanja bilo kakve ili oprema, sve to u cilju adekvatnog upravljanja budžetom.	Ove godine imamo gotovo istu situaciju, osim vrednosti nabavke opreme koja je bila niža.	Delimično sprovedena preporuka
9	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi primenu zakona i uredbi za prikupljanje dugova od poreza na poslovanje, i da ojača	Nisu preduzete mere.	Ne sprovedena preporuka

		unutrašnje kontrole kako bi se izbeglo njihovo stalno povećanje.		
Br	Oblast revizije	Preporuke iz 2020. godine		
1	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi postizanje verifikacije 20% imovina kako bi se uspešno da se na bazi podataka o postojećoj opštinskoj imovini integrišu sve moguće promene. Prikupljanje prihoda iz ovog izvora direktno će uticati na realizaciju projekata koji imaju efekat povećanje kvaliteta usluga za građane opštine		
2	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici izvršavaju svoje dužnosti i odgovornosti u vezi sa izračunavanjem faktura za porez na poslovanje i za dostavljanje rešenja kod poslovnih subjekata.		
3	Prihodi	Predsednik treba da obezbedi da odgovorni službenici opštine u saradnji sa Ministarstvom Finansija izvrše ispravku grešaka na bazi podataka o porezu na imovinu u skladu sa zakonom i pravilima.		
4	Robe i usluge	Predsednik treba da obezbedi da se ispoštouju svi postupci i koraci nabavke u angažovanju pojedinačnih ugovarača za posebne usluge vodeći računa da angažovano osoblje bude zaslužena kako bi moglo da ispuni tražene zadatke.		
5	Imovina	Predsednik treba da obezbedi da se zahtevi za kupovinu opreme i planiranje potreba za nabavkom dobro analizirani i u skladu sa stvaranjem preduslova za njihovo funkcionisanje, uzimajući uvek u obzir vrednost za novac. Dalje, treba preduzeti hitne mere kako bi se stvorili preduslovi da se oprema koja se nalazi u skladištima i zgradama socijalnog stanovanja što pre daju na korišćenje.		

6	Imovina	Predsednik treba da analizira razloge zbog kojih radnje definisane odlukom nisu izvršene i zahteva odgovornost od odgovornih službenika imenovanih u komisijama za popis i procenu imovine. Izveštaj o inventarizaciju treba pripremiti pre izrade GFI radi poređenja i prezentacije realnog stanja opštinske imovine.
7	Potraživanja	Predsednik treba da obezbedi primenu zakona i uredbi za prikupljanje dugova od poreza na poslovanje, i da ojača unutrašnje kontrole kako bi se izbeglo njihovo stalno povećanje.

Potpisi:

Besnik Osmani, Generalni Revizor

Emine Fazliu, Pomoćnik Generalnog Revizora

Faruk Rrahmani, Rukovodilac revizije

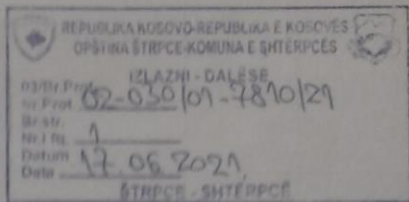
Xhevat Seferi, Vođa ekipe

Faik Thaqi, Član ekipe

Nebojsha Ristić, Član ekipe

Dodatak I: Pismo potvrde

POTVRDNO PISMO

O saglasnosti sa nalazima Generalnog Revizora na Izveštaju revizije za 2020 godinu kao i za sprovođenje preporuka

Za: Nacionalnu Kancelariju Revizije:

Poštovani,

Preko ovog pisma, potvrđujem da:

- sam primio nacrt izveštaja Nacionalne Kancelarije Revizije o Reviziji Finansijskih Izveštaja Opštine Šterpce za godinu završno sa 31 decembrom 2020 (u daljem tekstu "Izveštaj");
- slažem se / ne slažem se / delimično se slažem sa nalazima i preporukama i nemam neki komentar u vezi sa sadržajem izveštaja (ovu tačku prilagođava entitet); i da ću
- u roku od 30 dana od prijema Završnog izveštaja, dostaviti akcioni plan za sprovođenje preporuka, koji će uključiti vremenske rokove i osoblje koje je odgovorno za njihovo sprovođenje.

g. Bratislav Nikolić
 Gradočelnik Opštine Šterpce,
 Datum: 16.06.2021

Dodatak II: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR i drugih delova Godišnjeg Izveštaja

Izveštaj revizora o finansijskim izveštajima⁶ treba da sadrži jasnu izjavu mišljenja koja se odnosi na finansijske izveštaje, na osnovu zaključaka izvedenih iz dokaza dobijenih tokom revizije. Kada se revizija vrši i radi procene usaglašenosti sa drugim zakonima i propisima, revizori imaju dodatnu odgovornost da izveštavaju o usklađenosti sa vlastima⁷. Ovo mišljenje treba odvojiti od mišljenja da li su finansijski izveštaji istiniti i realni, tj. mišljenje se može modifikovati u vezi sa pitanjem(-ima) usklađenosti, ali još uvek nisu modifikovana u odnosu na pouzdanost finansijskih izveštaja (ili obrnuto).

U cilju utvrđenja da li je mišljenje o finansijskim izveštajima modifikovano ili nije modifikovano, revizor treba da obezbedi da rezultati revizije uključuju otkriveni ne materijalni ili otvorene druge nepravilne izjave proširene ili jedan (ili više) moguće pretpostavljenom u slučaju ograničenja delokruga.

Pogrešno prikazivanje je razlika između prijavljenog iznosa, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja artikla finansijskog izveštaja i količine, klasifikacije, prezentacije ili obelodanjivanja koja zahteva da artikal bude u skladu sa primenljivim okvirom finansijskog izveštavanja. Pogrešna prikazivanja mogu nastati iz greške ili prevare.

- (odlomak od MSVIR 200)

Forma mišljenja

- **Ne-modifikovano mišljenje**

Formuliše se kada nisu pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti ili su pronađene pogrešne izjave ili neusklađenosti, jedna ili objedinjena, što nije jednaka sa ili ne premašuje nivo materijalnosti finansijskih izveštaja u celini ili pogrešnih prikazivanja i/ili odstupanja otkrivena u određenoj klasi transakcija nije jednaka ili premašuje nivo najnižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija. Takođe se formuliše ako nema ograničenja

⁶ Finansijski izveštaji javnog sektora takođe uključuju izjave o izvršenju budžeta

⁷ Usklađenost sa vlastima: usklađenost sa zakonima, propisima, standardima ili dobrim praksama.

obima ili kada ograničenje obima ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja i / ili ne usklađivanja.

Ograničenje obima nastaje kada revizor nije u mogućnosti da prikupi dovoljno revizijskih dokaza da bi zaključio da finansijski izveštaji u celini su slobodni od materijalnog pogrešnog prikazivanja.

Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom..

Promene mišljenja u revizorskom izveštaju

Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja i/ili ne usklađenost, revizor treba da modifikuje mišljenje u izveštaju revizije. Modifikovana mišljenja mogu biti:

- Modifikovane (kvalifikovane)
- Protivne, ili
- Odbijene

Kvalifikovano mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili odstupanja, pojedinačni ili agregat koji je jednak ili premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada su pogrešna prikazivanja i / ili neslaganja otkrivena unutar date klase transakcija jednaka ili prevaziđe nivo niže značajnosti utvrđenog za tu klasu transakcija. Takođe je formulisan ako ne postoji ograničenje obima koje ne može dovesti do izbegavanja značajnih pogrešnih prikazivanja.

Protivno mišljenje

Formuliše se kada se otkriju pogrešna prikazivanja i / ili neusklađenosti, pojedinačna ili agregat, što premašuje nivo značajnosti finansijskih izveštaja u celini ili kada se pogrešno

prikazivanje i / ili neusaglašenosti otkrivena u okviru određene klase transakcija daleko premašuju nivo nižeg materijalnosti utvrđen za tu klasu transakcija.

“Rasprostranjena” je termin koji se koristi u kontekstu grešaka i / ili neusklađenosti da bi se opisali efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijske izveštaje ili potencijalni efekti grešaka i / ili neusklađenosti na finansijskim izveštajima, ako postoje takvi, koji nisu otkriveni zbog nemogućnosti pribavljanja dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza. Rasprostranjeni efekti u finansijskim izveštajima su oni koji su, po revizorovoj proceni:

- a) Ne ograniče se samo na elemente, račune ili određene stavke finansijskih izveštaja
- b) Ako se tako ograniče, predstavljati ili može predstavljati značajan deo finansijskih izveštaja; ili
- c) U vezi sa obelodanjivanjima, su od suštinskog značaja za razumevanje finansijskih izveštaja.

Odricanje od mišljenja

Formuliše se kada ograničenje obima, tj. nemogućnosti da obezbede dovoljne odgovarajuće revizorske dokaze, je materijalne ili raširene prirode.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov “Isticanje Pitanja” ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i

- ukazati da revizorsko mišljenje nije modificovano u odnosu na istaknuto pitanje.

Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku u cilju shvatanja revizije, odgovornosti revizora ili revizorski izveštaj, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.